

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Oviedo, Francisco de

Lvgdvni, M.DC.LI.

VII. An Deus possit producere creaturam omnium possibilium
perfectissimam, item & imperfectissimam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95503](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95503)

illis, ex quibus componitur, videlicet alias unitates eiusdem rationis cum illis, ex quibus tanquam ex primis elementis constat prima multitudo infinita: ergo est augmenti capax. Si maiorem neges, dicito, quid sit aquam, ignem, hominem, & equum augeri, nisi sibi vni partes alias eiusdem rationis cum illis, quibus constabat totum illud, quod augeri dicimus, neque alio modo Philosophi de augmentatione disputantes illius naturam explicarunt.

7 Communitur Philosophi negant aequalitatem inter duo infinita, quia aequalitas dicit mensurabilitatem, & cum infinita non possint mensurari, hinc est, quod aequalia esse non possint. Ita fert communis sententia, verumtamen quis dicit in infinito hominum non esse tot oculos dextros, quot sinistros, non esse tot manus quot pedes, tot capita, quot corpora in infinito Angelorum, quorum quilibet habet vnum gradum gratiae, non esse tot Angelos, quot gratiae gradus, & alia huiusmodi. Sentio aequalitatem definendam esse duorum mensurabilium commensurationem, ita ut duo requirantur ad aequalitatem, & quod quodlibet extremum in se sit mensurabile, & quod vnum alteri commensuretur. Hæc secunda aequalitatis proprietas poterit vni infinito respectu alius competere, ut exempla adducta convincunt, non prior, quia quodlibet infinitum secundum se est incommensurabile, & ita ex defectu huius non datur propria aequalitas inter extrema infinita, dicitur illa, commensuratio ipsorum, quam aequalitatem negativam multi appellant. Multa argumenta vidi apud recentiores, quibus has infiniti proprietates impugnare intendunt, verumtamen omnia eo immediatè tendunt ut infiniti repugnantia suadeant, pleraque illarum solui, & alia ex doctrina tradita faciliè solui poterunt: huiusmodi sunt plura, quæ petuntur ex positione rerum infinitarum cum ordine prioris, & posterioris in ordine ad locum, quam positionem dixi repugnare, quia repugnant corpora infinita non penetrata, & ex illorum extensione absque illa penetratione inferuntur absurda, quibus nos impetunt aduersarij. Eadem ratione respondendum, si Angeli in diuersis spatiis collocentur, eadem enim ratione, propter quam repugnat poni infinita corpora in spatiis adæquate distinctis, repugnat poni infinitos Angelos in eisdem spatiis.

PUNCTUM VII.

An Deus possit producere creaturam omnium possibilium perfectissimam, item & imperfectissimam.

1 Inquiri præfixus titulus, an Deus possit producere creaturam aliquam ita perfectam ut non possit aliam perfectionem producere, & an possit creaturam ita imperfectam efficere, ut non valeat aliam imperfectiorem facere. Difficultatem trado de perfectione specifica, & suppono ad præsentem questionem, claritatis gratia, omnia individua eiusdem speciei esse perfectione aequalia, quod enim definitum fuerit de perfectione omnium specierum poterit applicari perfectioni individuorum vnius speciei in opinione, quæ individua inæqualia intra eandem speciem constituit: loquor de creatura omnium perfectissima negatiuè, hoc est, quæ non possit ab alia excedi secundum perfectionem, quod moneo propter eos, qui admittunt posse dari duas species distinctas æque perfectas, secundum quam sententiam faciliè defendi poterit, non posse dari aliquam speciem omnium perfectissimam, quia non poterit dari species ita perfecta, quæ non possit habere aliam speciem perfectione sibi æqualem, licet nullâ perfectione excedi possit. Moneo insuper eodem modo tractandam esse questionem de specie omnium perfectissima, & de specie imperfectissima ne tamen multiplicatione terminorum res confundatur, loquor tantum de specie perfectissima, de qua communiter Doctores disputant, & quod de illa definiam, tu speciei imperfectissimæ applica.

2 Pater Arriaga disp. 13. sect. 3. sequutus Aureolum in 1. dist. 44. quæst. vnica art. 4. & Durandum in 1. dist. 44. q. 2. Baconum in 1. dist. 44. q. 1. art. 2. docuit Deum posse producere creaturam ita perfectam ut non possit aliam perfectionem producere. Oppositam sententiam, quam amplector defendit P. Fasolus disput. 1. n. 4. sequutus D. Thom. q. 1. de potentia art. 2. ad nonum, eandem defendunt plures Thomistæ apud eundem Fasolum, pro qua est egregium testimonium D. Dionysij de diuinis nominibus c. 8.

Franc. de Guiedo, Philosoph. Tom. 1.

circa princip. Dicamus (verba sunt Dionysij) Deum infinita vi, ac potentia præditum non solum quod vim omnem in lucem proferat, sed etiam quod omnem quoque vim ipsam multum superat: quodque possit etiam infinite infinitas alias potentias, præter eas, quæ sunt in lucem proferre; neque vquam potentiam infinitæ, & infinite in lucem probata, effectiorem potentiarum effectiuis eius potentia, quæ omnem infinitatem superat obscurare, & obruere possint. Ratio adducta à Sancto Thoma hæc est: Quicumque creatura supponatur producta, quantumvis perfectata sit, infinite distat à Deo: ergo poterit alia perfectior excogitari media inter illam creaturam, & Deum, quæ creaturam iam productam perfectione exuperet, & maneat longè inferior Deo: ergo non repugnat creati illa creatura. Hac creata idem argumentum fiet, & sic in infinitum procedetur. Confirmatur eadem conclusio à paritate numeri, qui semper potest in infinitum crescere, & quocumque dato restat alius possibilis maior, ita ut implicet aliquid numerum omnium maximum excogitari, & nihilominus totum hoc numerorum augmentum esse intra lineam finitæ multitudinis: ergo eodem modo poterit de creaturarum perfectione philosophari. Accedet his argumentorum solutio, quæ in similibus questionibus est omnium optima ratio.

Obiicit Arriaga: Non est repugnantia in eo quod Deus producat creaturam omnium perfectissimam: ergo poterit illam producere. Inito ergo non est repugnantia ut producta quacumque creatura, quantumvis perfectam illam consideres, Deus perfectiorem aliam producat: ergo poterit illam producere. Resp. esse repugnantiam in eo quod creetur illud quod non est in statu possibilitatis, & in statu possibilitatis nullam esse creaturam omnium perfectissimam, sicuti in numeris possibilibus non est aliquis omnium maximus, & ita est repugnantia in eo, quod Deus producat creaturam omnium perfectissimam. Addo argumentum sumptum ex non repugnantia, non Arriagæ, sed mihi fauere, qui omnipotentiam Dei propugno, & extensionem possibilitatis defendo, quæ tantum repugnantia terminatur. Est enim questio an supra quamcumque creaturam quantumvis perfectam possibilis sit perfectior alia, quam Deus possit producere.

Obiicit secundò Arriag. In hac collectione omnium creaturarum possibilium non omnes species exceduntur: ergo aliqua est, quæ non exceditur. Antecedens probat: si omnes excederentur essent plures excessus, quam excedentes, hoc fieri nequit: ergo non omnes exceduntur. Antecedens suadet incipiendo ab homine: species hominis exceditur & non excedit, reliquæ omnes excedunt, & exceduntur: ergo incipiendo ab homine species excessus sunt vna amplius speciebus excedentibus. Insuper non est vna amplius, quia quælibet, quæ exceditur habet aliam excedentem: ergo tot sunt excessus, quot excedentes. In flagranti fallacia de teo: quælibet excessus habet excedentem, distinguo: excedentem tantum, nego: excedentem, & excessum, cōcedo: deinde nego consequentiam, quia si incipio numerare ab homine & per Angelum (pono modo speciem Angelum esse immediatam homini) ad alias species ascendendo, an numero duas species excessus Angelum & hominem, & vnam excedentem, videlicet Angelum, & eadem proportionem procedo connumerando simul unitatem aliam excedentem & excessum supra duas excessus, & vnam excedentem, & ita semper excessarum numerus vincit vnica unitate excedentem numerum. Negandum ergo est illud antecedens, videlicet non omnes species distributiue sumptas excedi, hoc esse aliquam non excessum, & respondendum est prædicto modo ad contradictoria quæ intendebantur inferri. Idem omnino argumentum fit in numeris, potest enim inferri eadem fallacia ex eo quod omnes excedantur esse plures, & non esse plures excessus excedentibus.

Obiicit tertio Arriaga. In collectione omnium creaturarum possibilium est summa propinquitas cum Deo, quia extra illam collectionem non potest excogitari aliqua creatura, quæ sit vicini Deo: sed hæc propinquitas non potest conuenire collectioni ratione omnium specierum, neque ratione duarum, quia ex duabus imperfectior non habet summam propinquitatem cum Deo, quia perfectior altera propinquior est: ergo debet illi conuenire ratione vnius speciei: ergo illa erit summè propinquior Deo, & perfectissima omnium possibilium. In numeris idem argumentum conficis prorsus eodem modo. In tota collectione numerorum possibilium est summa propinquitas cum multitudine infinita

C c 3 infinita

Infinita hæc non potest conuenire collectioni ratione omnium numerorum, neque ratione duorum, quia minor altero non potest esse immediatus multitudini infinitæ: ergo datur aliquis numerus omnium maximus, cui conueniat hæc immediatio. Respondeo collectioni omnium creaturarum possibilem conuenire summam propinquitatem cum Deo, non ratione alicuius creaturæ in particulari, sed ratione infinitarum inclusarum in illa collectione, quæ collectiue sumptæ dicunt negationem aliis creaturæ possibilis mediantis inter Deum, & talem collectionem.

9 Obiicit quartò: Deus incipiendo ab homine cognoscit, quæ species hominem excedat, & quæ excedat excedentem hominem, & sic in instanti percurrit usque ad aliquam, quæ non excedatur: ergo illa erit summè perfecta. Idem argumentum conficio in numeris. Deus incipiendo à binario procedit ad ternarium, deinde ad quaternarium, & sic in instanti mente percurrit omnes numeros posibles: ergo perueniet ad aliquem omnium maximum. Respondeo Deum ab æterno, & in quolibet instanti cognoscere res eo modo, quo sunt, & cum non sit species, quæ non possit excedi ab alia, sicuti neque numerus, qui non habeat alium maiorem possibilem excedentem, ita non potest Deus cognoscere aliquam speciem, quæ ab alia non excedatur, etiamsi omnes posibles cognoscat.

7 Obiicit quintò: Deus potest producere creaturam summè perfectam, quam potest producere, quæ propositio est identica, ac proinde videtur non posse negari: demus ergo illam produxisse: vel potest producere aliam perfectiorem, vel non potest producere: si non potest producere, illa producta erit omnium perfectissima: si potest producere: ergo antea produxerat perfectissimam, quam poterat producere, ut iam supposuimus, & non produxerat perfectissimam, siquidem modo perfectiorem

aliam producit. Argumentum hoc fallaciam habet latentem valde, vno tamen verbo illam aperio, & argumentum dissoluo. Nego suppositum, quia cum dicitur, Deus potest producere creaturam perfectissimam, quam potest producere, supponitur inter creaturas, quas potest Deus producere, esse aliquam perfectissimam, quæ dicitur posse à Deo produci. Hæc autem suppositio est falsa, quæ propositionem quantumvis identicam falsam reddit, propositio enim de subiecto non supponente affirmatiua, etiamsi sit identica est falsa, ut patet in hac propositione *Antichristus iustus est Antichristus iustus*, quæ est identica, & falsa, ex eo quod non subsistat subiectum, quod supponitur, videlicet Antichristus iustus. Similis fallacia reperitur in aliis plurimis propositionibus, quæ necessariò hac ratione explicanda est. Hæc sunt: Deus potest facere in hoc instanti omnes diuisiones continui, quas potest facere. Deus potest in hoc instanti mente recensere numerum maximum, quem potest recensere. Deus potest producere in hoc instanti totam multitudinem possibilem, quam potest producere. Quæ propositiones omnes sunt identice, & omnes falsæ ex defectu subsistentiæ subiecti, non enim est vltima diuisio continui, vltra quam non sit alia in opinione Aristotelis, iuxta quam procedit instantia, neque est numerus omnium maximus, neque aliqua collectio possibilem producibilis, supra quam non possit alia creatura produci.

Hæc ratione doctè & subtiliter dixit Caietanus tom. 3. tract. 2. de infinitate Dei, §. *Sed quoniam*, aliquando Deum posse velle ut tota sua virtute infinita in aliquo effectu, ut in motu sempiterno, quem possibilem putat, aliquando verò non posse, ut in velocitate motus localis, quam putat posse crescere, posita quacumque velocitate, ita ut nullus possit assignari motus, qui sit summè velocior, ita ut in possibilebus non sit velocior alius.

